

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 ***Titlul actului normativ***

Lege privind aprobarea Ordonanței urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea art. 5 din Ordonanța Guvernului nr.94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă

Secțiunea a 2-a ***Motivul emiterii actului normativ***

1. Descrierea situației actuale

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950 (în continuare, Convenția), prevede la art. 19 înființarea Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare, CEDO), misiunea instanței europene fiind de a asigura respectarea angajamentelor ce decurg pentru Înaltele Părți Contractante din Convenție și din protocoalele sale adiționale.

Prin actul normativ de ratificare Convenției, Legea nr.30/1994, România a recunoscut dreptul la recursul individual în fața CEDO și jurisdicția obligatorie a acestei instanțe în privința drepturilor cuprinse în Convenție și în protocoalele adiționale la aceasta, pentru cauzele în care violarea drepturilor garantate de aceste texte intervine după intrarea lor în vigoare pentru România.

Potrivit Convenției, fiecare Înaltă Parte Contractată are dreptul de a propune Adunării Parlamentare a Consiliului Europei trei candidați în vederea alegerii, în numele acelei Înalte Părți Contractante, a unui judecător al CEDO (art. 22 din Convenție). Candidații propuși trebuie să se bucure de cea mai înaltă reputație morală și să întrunească cerințele exercitării unor înalte funcții judiciare sau să fie jurisconsulți cu o competență recunoscută.

Fiecare stat prevede, în legislația sa internă, procedura de desemnare a candidaților la această funcție, ce urmează a fi propuși Adunării Parlamentare. În cazul României, cadrul normativ ce reglementează procesul de selecție - de o manieră lapidară - este alineatul (1) al articolului 5 din

Ordonanța Guvernului nr.94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă.

Potrivit actualei reglementări naționale, „desemnarea candidaților în numele României pentru funcția de judecător al Curții se face de Guvern, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, în urma audierii persoanelor propuse de membrii acestuia din rândul juriștilor cu mare prestanță morală și civică, cu reputație profesională recunoscută, cu avizul Comisiei juridice, de disciplină și imunități, al Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale ale Camerei Deputaților și al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, al Comisiei pentru drepturile omului și minorități ale Senatului. Comisiile reunite vor audia candidații propuși, în ședință comună. Convocarea Consiliului Superior al Magistraturii se face de ministrul justiției, care va prezida lucrările acestuia, fără a participa la vot.”

Observăm că textul actualmente în vigoare nu prevede condițiile în care persoanele ce întrunesc cerințele impuse de Convenție pot accede la o astfel de poziție, etapele procedurale care trebuie urmate de instituția ce propune Guvernului candidați pentru această funcție, măsurile pentru a asigura transparența, obiectivitatea, rigoarea și profesionalismul selecției, termenele care să determine o predictibilitate a calendarului procesului de selecție.

De asemenea, se constată că norma actuală nu este corelată cu modificările intervenite în statutul instituțiilor publice cu atribuții în selecția candidaților din partea României la funcția de judecător al instanței europene, și anume în statutul Consiliului Superior al Magistraturii și în cel al Ministerul Justiției. Aceste modificări legislative au condus la o reconfigurare a competențelor celor două instituții, aspecte care trebuie să își găsească reflectare și în stabilirea atribuțiilor acestor instituții în procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător al CEDO.

Actualul articol 5 din Ordonanța Guvernului nr.94/1999 prevede, în cazul ministrului justiției, o serie de atribuții în procesul de selecție ce corespund anterioarelor competențe ale acestuia în raport cu Consiliul Superior al Magistraturii. Astfel, ministrul justiției prezida, fără drept

de vot, ședința Consiliului Superior al Magistraturii și asigura, prin departamentul de specialitate al Ministerului Justiției, secretariatul ședințelor Consiliului. Legat de această modalitate de funcționare a celor două instituții, s-a prevăzut în Ordonanță că ministrul justiției convoacă ședința Consiliului în care se audiază candidații la funcția de judecător al CEDO și prezidează această ședință, fără a putea vota.

Dimpotrivă, potrivit noii reglementări în materie (Legea nr.317/2004), Consiliul Superior al Magistraturii, instituție cu personalitate juridică, independentă, are propriile sale reguli de convocare a ședințelor și un aparat propriu care asigură organizarea acestora, ministrul justiției nemaivând atribuții de natură organizatorică.

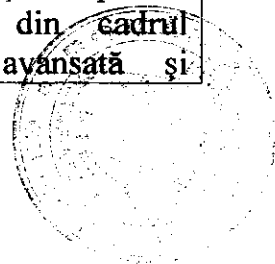
Totodată, în noua reglementare, ministrul justiției este unul dintre membrii de drept ai Consiliului, iar, în această calitate, are drept de vot în cadrul ședințelor (cu excepția situației în care Consiliul, prin secțiile sale, îndeplinește rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare).

În același sens, se observă că textul actualului articol 5 nu prevede implicarea în procedura de selecție a Ministerului Afacerilor Externe, instituție în cadrul căruia funcționează în prezent Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor (la momentul 2001, când a fost operată ultima modificare asupra art. 5 din Ordonanță), Agentul Guvernamental pentru CEDO era departament în cadrul Ministerului Justiției.

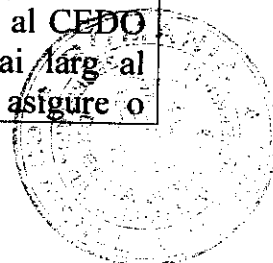
Se constată, de asemenea, că, deși Guvernul are, potrivit legii, răspunderea desemnării celor trei candidați la funcția de judecător al Curții Europene a Drepturilor Omului, totuși instituțiile din sfera guvernamentală cu atribuții în domeniul protecției drepturilor omului, respectiv Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe și Agentul Guvernamental pentru CEDO, sunt sub-reprezentate în procesul de selecție a candidaților (ministrul afacerilor externe și agentul guvernamental nu au atribuții în procedură, iar ministrul justiției are doar competențe de organizare a ședinței Consiliului Superior al Magistraturii în care se audiază candidații).

Nu în ultimul rând, la o analiză comparativă a situației în alte state-parte la Convenție, se constată că Ministerul Justiției și Ministerul Afacerilor Externe sunt cvasi-prezente în procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător al CEDO. Totodată, pe baza datelor

	comparative disponibile (din Franța, Irlanda, Norvegia, Elveția, Marea Britanie, Italia, Belgia) nu a fost semnalată derularea procedurii de selecție de către organisme similare Consiliului Superior al Magistraturii prevăzut de legea noastră.
2. Schimbări preconizate	Actul normativ propune un set de măsuri prin care să se asigure: a. implicarea în procedura de selecție a tuturor instituțiilor cu atribuții în problematica protecției drepturilor omului, cu respectarea statutului și competențelor actuale ale instituțiilor (atât din sistemul justiției, cât și din afara acestuia); b. accesul cât mai larg al juriștilor cu înaltă reputație profesională la funcția de judecător la CEDO; c. o selecție transparentă, o evaluare riguroasă și echidistantă a candidaturilor; d. un calendar predictibil de desfășurare a procedurii. Soluțiile preconizate în actul normativ sunt: - înființarea unei comisii inter-instituționale, care să gestioneze procesul de selecție (soluție pentru care au optat și alte state-parte la Convenție; ex.: Franța, Norvegia); - componența comisiei este următoarea: - o ministrul justiției (a cărui implicare efectivă în procedura de selecție este prevăzută în mai multe state-parte la Convenție, ex: Franța, Elveția, Marea Britanie, Belgia); - o ministrul afacerilor externe (care, de asemenea, este implicat în procedura de selecție din alte țări; ex: Franța, Norvegia); - o agentul guvernamental pentru CEDO din cadrul Ministerului Afacerilor Externe; - o directorul Direcției Afaceri Europene și Drepturile Omului din cadrul Ministerului Justiției; - o un membru al Consiliului Superior al Magistraturii, desemnat de Plenul acestuia; - o un judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, desemnat de Colegiul de conducere al acesteia; - o Avocatul Poporului; - o două cadre didactice universitar din cadrul departamentelor de drept internațional public de la facultățile de drept din cadrul universităților de cercetare avansată și

	educație. - stabilirea condițiilor de acces și de publicitate a inițierii procedurii și a rezultatelor acesteia (publicarea anunțului în trei cotidiane centrale, publicarea pe site a listei ce cuprinde propunerile de candidați ale comisiei, comunicate Guvernului, spre desemnare, și a listei de 3 candidați, comunicate de Guvern comisiilor parlamentare); - fixarea termenelor fiecărei etape procedurale (ex: elaborarea și publicarea anunțului de selecție - 5 zile; termenul în care trebuie inițiată audierea candidaților - 3 zile, termenul de deliberare pentru comisie, în baza înscrisurilor din dosar și a audierii - 5 zile ș.a.).
3. Justificarea urgenței	Având în vedere că la data de 16 decembrie 2013 încetează mandatul actualului judecător la CEDO din partea României, Secretariatul General al Consiliului Europei a solicitat României să prezinte Adunării Parlamentare, potrivit art. 22 din Convenție, candidații la funcția de judecător al instanței europene până la data de 26 iulie 2013. Până la această dată este necesar ca, în plan intern, să se deruleze procedura de selecție a candidaților, cu respectarea principiilor transparenței, accesibilității, predictibilității, obiectivității și imparțialității și cu implicarea instituțiilor publice interne cu atribuții în domeniul protecției drepturilor omului, potrivit competențelor acestora. În condițiile în care, în prezent, nu sunt reglementate condițiile de acces la o astfel de poziție, nu sunt precizate etapele procedurale ce trebuie urmate de instituția responsabilă a realiza selecția, nu sunt prevăzute măsurile pentru a asigura publicitatea procedurii și nici atribuțiile structurii care derulează selecția, se impune, cu necesitate, instituirea de garanții suplimentare de obiectivitate și predictibilitate, în regim de urgență, astfel încât procedura revizuită să fie finalizată în termenul rămas până la încetarea mandatului actualului judecător CEDO desemnat la propunerea României. Totodată, având în vedere obligația Înalțelor Părți Contractante de a-și îndeplini cu bună credință obligațiile ce derivă din Convenție, este absolut necesar ca procedura de selecție a candidaților la funcția de judecător al CEDO să fie transparentă, să permită accesul cât mai larg al juriștilor cu înaltă reputație profesională și să asigure o

evaluare riguroasă și echidistantă a candidaturilor.

Având în vedere că actuala formă a Ordonanței Guvernului nr.94/1999 prevede, în sarcina Consiliului Superior al Magistraturii și a Ministerului Justiției, atribuții ce corespund vechiului lor statut (astfel cum s-a precizat la punctul 2 din Nota de fundamentare), având, de asemenea, în vedere că, potrivit noii sale reglementări, Consiliul Superior al Magistraturii este o instituție cu personalitate juridică, iar ministrul este membru de drept al acestuia, în această calitate având drept de vot în ședințele Plenului și Secțiilor (cu excepțiile limitativ prevăzute de lege), se impune, cu necesitate, ca în realizarea noii proceduri să fie respectate competențele celor două instituții publice, astfel cum sunt consacrate acestea în legislația în vigoare.

Totodată, în condițiile în care Guvernul are, potrivit legii, răspunderea desemnării celor trei candidați la funcția de judecător al Curții Europene a Drepturilor Omului, se impune o accentuare a rolului instituțiilor din sfera guvernamentală în procesul de selecție.

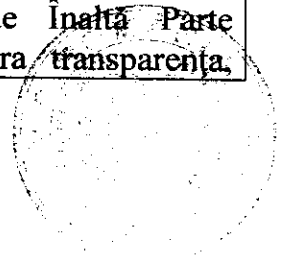
Dat fiind termenul foarte scurt, prevăzut de Convenție și comunicat de Consiliul Europei, în care Guvernul României trebuie să prezinte lista candidaților la funcția de judecător al Curții Europene a Drepturilor Omului,

Având în vedere că un proces transparent, care să asigure accesul cât mai larg la procedură al juriștilor cu competență recunoscută, presupune, în mod necesar, parcurgerea unor etape procedurale și respectarea unor cerințe de publicitate,

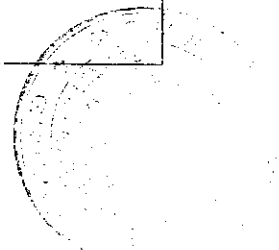
În condițiile în care revizuirea procedurii, pentru a răspunde exigențelor de transparență și accesibilitate, recomandate de Consiliul Europei și general recunoscute în statele-parte la Convenție, și derularea, în concret, a selecției trebuie realizate în termenul scurt rămas până la încetarea mandatului actualului judecător CEDO,

Având în vedere că neadoptarea, în regim de urgență, a măsurilor propuse conduce, în mod iminent, la întârzierea desemnării candidatului României la funcția de judecător al Curții Europene și, prin urmare, la neîndeplinirea de către statul român a obligațiilor ce îi revin din Convenția Europeană a Drepturilor Omului,

Având în vedere că nerevizuirea reglementării procedurii de selecție are drept consecință nerespectarea obligației statului român, decurgând din statutul său de membru al Consiliului Europei și de ~~Înaltă~~ ~~Parte~~ Contractantă la Convenție, de a asigura ~~transparența~~.

	obiectivitatea și accesibilitatea procedurii de desemnare a judecătorilor la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Toate aceste elemente creează, prin acțiunea lor conjugată, o situație de urgență și extraordinară, a căror reglementare nu poate fi amânată, fiind, prin urmare, necesar să se intervină legislativ prin ordonanță de urgență, în condițiile art. 115 alin. (4) din Constituția României.					
4. Alte informații						
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al actului normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul.					
1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul.					
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.					
3. Impactul social	Nu este cazul.					
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul.					
5. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) Actul normativ nu se referă la acest subiect.						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care: a) buget de stat, b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat	Nu este cazul					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Nu este cazul					

4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare	Nu este cazul					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
7. Alte informații	Nu este cazul					

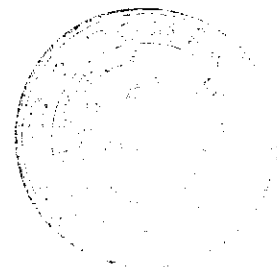
Secțiunea a 5-a
Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	Nu este cazul.
2. Conformitatea actului normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea	Nu este cazul.

acestor organizații este legată de obiectul actului normativ	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul actului normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 205/2013.
6. Alte informații	Nu este cazul.
<i>Secțiunea a 7-a</i> <i>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea actului normativ</i>	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării actului normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
<i>Secțiunea a 8-a</i> <i>Măsurile de implementare</i>	
1. Măsurile de punere în aplicare a actului normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu se înființează noi organisme sau instituții.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului pentru modificarea și completarea art. 5 din Ordonanța Guvernului nr.94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și exercitarea dreptului de regres al statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă.

PRIM-MINISTRU
VICTOR-VIOREL PONTA

